

**UN INSTRUMENT IMPORTANT PRIVIND COMBATERICA
ȘI PREVENIREA INFRAȚIUNILOR INFORMATICE –
CONVENȚIA CONSILIULUI EUROPEI PRIVIND
CRIMINALITATEA INFORMATICĂ**

Ludmila SPÎNU-DUMNEANU

Comunitatea internațională în marea ei parte recunoaște că *Convenția Consiliului Europei privind Criminalitatea Informatică* reprezintă partea economică printre reglementările juridice internaționale în domeniul prevenirii și combaterii criminalității informatice, deoarece aceasta aspiră să devină acel instrument juridic mondial, fiind ratificată și semnată de un număr crescând de state din diferite părți ale lumii, semnată la Budapesta la 23 noiembrie 2001 (ratificată de către Republica Moldova prin Legea Parlamentului RM nr. 6 din 02.02.2009).

Aceast instrument internațional își propune să avertizeze acțiunile îndreptate împotriva integrității și disponibilității sistemelor informatice, confidențialității datelor, a rețelelor, precum și aplicarea ilegală a unor asemenea acte, și prin încurajarea adoptării unor măsuri de combatere eficace a criminalității în domeniul informatic, menite să faciliteze descoperirea, investigarea și urmărirea penală a acestora atât la nivel național, cât și internațional, precum și prin adoptarea unor prevederi capabile de a asigura cooperarea internațională în mod rapid și util.

Prin urmare, statele care au ratificat și semnat *Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică* și-au adaptat legislația penală din dreptul intern la prevederile în cauză. Așadar, unele țări au transpus aproape în totalitate prevederile în cauză ale *Convenției* în dreptul intern (România, Statele Unite ale Americii, Germania, Franța, Africa de Sud etc.), altele, deși nu au semnat *Convenția*, au adoptat în legislația lor o politică internă potrivit prevederilor *Convenției* (Australia, Japonia).

Potrivit *Convenției*, măsurile care trebuiau luate la nivel național de către fiecare parte la acest tratat au constat în:

A. Incriminarea unor fapte comise împotriva confidențialității, integrității și disponibilității datelor și sistemelor informatice.

B. Incriminarea falsului și a fraudei informatice.

C. Incriminarea referitoare la pornografia infantilă (art. 9).

D. Incriminări referitoare la atingerile aduse proprietății intelectuale și drepturilor conexe (art. 10)

E. Alte dispoziții – incriminarea tentativei, răspunderea persoanei juridice, sancțiuni și măsuri.

Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică i s-a alăturat un protocol adițional (adoptat la Strasbourg la 28 ianuarie 2003). Protocolul conține prevederi prin care sunt incriminate – *publicarea prin rețelele informatice a oricăror conținuturi propagandistice rasiste sau xenofobe* – ca fapte penale.

Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, printre momentele-cheie, constată categoriile infracțiunilor din domeniul informatic:

- accesarea ilegală;
- interceptarea ilegală;
- afectarea integrității datelor;
- afectarea integrității sistemului;
- abuzurile asupra dispozitivelor;
- falsificarea informatică;
- fraudă informatică;
- infracțiuni referitoare la pornografia infantilă;
- infracțiuni referitoare la atingerile aduse proprietății intelectuale și drepturilor conexe.

Prevederile *Convenției* vizează primordial armonizarea dispozițiilor de drept material în domeniul infracțiunilor informatice, la fel introduce dispoziții procedurale indispensabile în procesul investigării și urmăririi unor asemenea categorii de infracțiuni și pune pe rol un proces rapid și eficient de cooperare internațională. Convenția deci se referă atât la incriminarea unor fapte ca infracțiuni, dar și la alte aspecte de drept material, referitoare la răspunderea penală, participație și sancțiuni. Deci, potrivit enumerării enunțate *supra*, se definesc nouă infracțiuni grupate în patru categorii diferite.

Astfel, sunt considerate infracțiuni următoarele tipuri:

1) *aducând atingere confidențialității, integrității și disponibilității*

datelor și sistemelor informatice: accesarea ilegală (art.2), interceptarea ilegală (art.3), alterarea integrității datelor (art.4), alterarea integrității sistemului (art.5) și abuzurile asupra dispozitivelor (art.6);

- 2) *privind mediul informatic: falsificarea informatică (art.7) și fraudă informatică (art.8);*
- 3) *privind minorii: pornografia infantilă (art.9);*
- 4) *aducând atingere proprietății intelectuale și drepturilor conexe: încălcarea drepturilor proprietății intelectuale și a drepturilor conexe (art.10).*

Trebuie să menționăm că în interiorul Uniunii Europene se întrevede și un alt tip de infracțiuni – *comerțul electronic*, chiar dacă nu face în mod expres obiectul Convenției, este reglementat prin mai multe alte acte normative. Dintre care două sunt cele mai importante:

1. *Directiva 2000/31/EC din 8 iunie 2000* cu referire la unele aspecte juridice privind serviciile societății informaționale, în special comerțul electronic în Piața Internă (în uz – *Directiva privind comerțul electronic*). Actul normativ în cauză oferă anumite recomandări pentru dezvoltarea comerțului electronic în Uniunea Europeană.

2. *Decizia-cadru a Consiliului Uniunii Europene nr. 2001/413/JAI din 28 mai 2001* cu privire la combaterea fraudei și falsificării mijloacelor de plată, altele decât numerarul. Decizia-cadru definește concret faptele de fraudă care implică folosirea altor mijloace de plată decât lichiditățile monetare.

Vom constata că *Convenția* are drept scop complinirea tratatelor sau acordurilor multilaterale ori bilaterale aplicabile, existente între diferite părți.

Prin urmare, prevederile *Convenției* devin aplicabile numai în cazul în care între statul solicitant și statul solicitat nu există un alt instrument juridic bilateral sau multilateral, aflat în vigoare în momentul adoptării *Convenției* de către statele părți (art.39).

Totodată, prevederile *Convenției* vizează și alte aspecte cu privire la: *jurisdicția penală* (art.22); *principiile generale referitoare la cooperarea internațională* (art.23); *principiile referitoare la extradare*

ȘTIINȚE JURIDICE ȘI ECONOMICE

Drept penal

(art.24); *principiile generale referitoare la asistența juridică reciprocă* (art.25); *informarea spontană* (art.26); *procedurile referitoare la cererile de asistență juridică reciprocă în absența acordurilor internaționale aplicabile* (art.27); *asistența judiciară reciprocă în materie de măsuri provizorii* (art.29-31, art.33 și art.34); *accesarea transfrontalieră a datelor stocate* (art.32); *rețeaua de contacte 24/7* (art.35).